

STRAŽA

Iskanje ali ostanke
na morju po 12
od države postopoma
vsebuje ostanke
— papir
— država in v
državi in postopoma
vsebuje ostanke

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
Prešernova ulica 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 9.—12. ure dopoldne.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 12. julija.

Rusko bojišče.

V Rumuniji in v Karpatih nič pomembnega. Južno od Dnjestra so prišli Rusi do naše postojanke ob Lomnici. Pri Kaluszu je prišlo na zahodnem bregu reke do bojov. Ob reki Stohod in severno od železnice Rovno-Kovel je bil ruski sunek odbit.

Italijansko bojišče.

Kot povračilo, ker so metali Italijani bombe na Idrijo, je metal včeraj oddelek avstrijskih zrakoplovcev vspešno bombe na kolodvor in na razsežna taborišča barak pri Čedadu.

Pri malem Colbriconu so včeraj zjutraj vdrla naši napadalni oddelki v sovražno postojanko, so pobili posadko, so razstrelili velike množine italijanske municije in so se vrnili z vjetimi.

Najnovejše nemško večerno poročilo.

Berolin, 12. julija.

Na zahodu živahno bojevanje v Champanji. Na vzhodu krajevni boji južno od Dnjestra.

Rusi zasedli Halič.

Berolin, 11. julija.

V okolici mesta Stanislav Rusi polagoma prodirajo. Zasedli so trg Halič (severno od Stanislava ob izlivu Lukve v Dnjestr.)

Kriza na Nemške

Nemška kriza še visi. Včeraj se je zopet sestel kronski svet, katerega se je udeležil tudi prestolonaslednik. Ta namerava globlje poseči v krizo, ker napoveduje, da se bo pogovarjal in posvetoval z voditelji centra, socialnih demokratov, narodnih liberalcev in naprednjakov. Dosedaj se je dosegel eden velik uspeh v smeri demokratizacije. Pruski kralj Viljem je namreč na prusko državno ministrstvo izdal odredbo, s katero ukazuje, da mora predlog za preosnovo volilnega reda za prusko državno zbornico temeljiti na podlagi enake volilne pravice ter da se mora ta predloga predložiti tako kmalu, da se bodo prihodnje volitve že vršile po novem volilnem redu. Tako bo vendar enkrat izginil pruski volilni red z leta 1849, ki poleg drugih nepravilnosti in neprimerosti določa volitev po volilnih možih; pruske volilne može bo torej še le svetovna vojska odpravila. V zvezi s preuredbo pruske vlade in uprave je tudi odstop petih pruskih ministrov. Ali bo Bethmannovo ostavko sprejel nemški cesar, sedaj še ni gotovo. Poroča se, da bo Bethmann-Hollweg ostal ter se bo trudil, da se poravna z novo večino in njenimi zahtevami. Kako si nemški kancelar predstavlja to poravnavo, se vidi iz tega, da je centromovemu voditelju Spahn ponudil pruski ministrski sedež. Spahn je odklonil, ker mu je stranka in stvar več ko oseba. Bethmann bo enake poizkuse delal pri drugih voditeljih. Jutri bo velika politična seja nemškega državnega zbora. Če nova demokratična večina ostane trdna, bo zmagala ali pa bo državni zbor odgoden.

Politična kriza na Nemškem.

V Nemčiji je nastopila politična kriza, kakršne še ni bilo, odkar obstoja nemška država.

Temelji, na katere je Bismark zgradil veliko Nemčijo, se majoje. Demokratični val, ki je preplaval Evropo, zrušil ruski carizem, se z vso silo zaganja v stebre, na katerih je zgrajeno avtokratično nemško vladstvo. Tiste nemške stranke, ki jim je v resnici mar za pravo demokracijo, so se strnile v bojno falango zoper znani na vsem svetu obsovaženi pruski avtokratizem. Mesto samovladstva, katerega je dosedanji nemški parlamentarizem le prav malo omiljeval, zahtevajo demokratično vlado, ministre, ki so odvisni ne samo od volje vladarja, marveč vsaj v isti meri tudi od volje ljudstva in njegovih zastopnikov. Nemške demokratične stranke se ne morejo več sprijateljiti z mislijo, zoper katero so se že prej, pa ne dovolj, upirale, češ, da nemški narod ne bi bil dovolj zrel za tako vladstvo, kakršnega imajo drugi kulturni evropski narodi. Vodijo jih pa tudi v boju zoper Bethmann-Hollwega in ves dosedanji sistem zunanje politični viri.

Načelo o samodoloči narodov je v življenju in razvoju evropskih narodov med vojsko pognalo tako globoke in močne korenine, da bo odločilno pri bodočih mirovnihi pogajanjih. Zato pa je treba vsako samovladstvo smatrati za oviro na potu do evropskega miru. Tiste stranke, ki si na Nemškem želijo skorajšnjega miru — in to je ogromna večina ljudstva — hočejo z demokratizacijo nemškega političnega življenja pripraviti pot miru. In da bo ta pot krajša in uspešnejša, hočejo popolno revizijo nemških vojnih ciljev, zahtevajoč, naj se vlada izjavi za sporazumni mir brez aneksij in odškodnin. To so glavne težnje onega velikega političnega gibanja, ki se je na Nemškem vzdignilo proti koncem preteklega tedna.

Ko se je namreč koncem preteklega tedna zbral proračunski in nato glavni odbor nemškega državnega zbora, je prišlo do odločilnega razgovora. Zastopniki nemškega katoliškega centra in socialne demokracije so ostro napadli politiko vodilnih državnikov. Katoliški poslanec Erzberger se je energično lotil vprašanja poostrene podmorske vojne, ki se zdi radikalnim nemškim krogom najzanesljivejša garancija končnega poraza Angležev in njihovih zaveznikov. Erzberger je izjavil, da P-čolni niso popolnoma izpolnili vseh upov, ki so se stavili v nje. Socijalni demokrati so proklamirali sledeče zahteve: Nemčija se mora postaviti na stališče strogo obrambnega boja, sprejeti mora torej demokratično formulo o miru brez aneksij in odškodnin napram vsem sovražnikom, na znotraj se mora čim preje izvršiti demokratizacija državnega ustroja, uvesti se mora v vseh nemških zveznih državah predvsem na Pruskem splošna in enaka volilna pravica in vodstvo državne politike mora preiti iz rok neodgovornega državnega kancelarja v roke odgovornega parlamentarnega ministrstva. Zdi se nadalje, da so socijalni demokrati podpirani zlasti od centra, proglasili tudi gotove zahteve glede podmorske vojne.

Bethmann-Hollweg je iz početka mislil, da bo opozicijske duhove pomiril z lepimi besedami.

V glavnem odseku nemškega državnega zbora dne 9. julija je dvakrat govoril. V seji proračunskega odseka dne 10. julija so poslanci centra in socialnih demokratov ostro nastopili proti kancelarju. Zahtevali so od njega naj nekoliko pojasni dogodke v kronskem svetu, ki se je vršil 9. julija. Ker kancelar tega ni hotel, se je odsek razšel; poslanci so bili zelo razburjeni. Odpor proti Bethmannu-Hollwegu je vedno rasel. V državnem zboru se je sestavila nova večina, kateri pripadajo: katoliški centrum, socialni demokrati, narodni liberalci, naprednjaki, Poljaki in Alzačani. Za to večino stoji sedaj tudi velika večina ljudstva, ki vedno glasneje zahteva skorajšnji mir in določitev takšnih vojnih ciljev, ki so tudi za sovražnike sprejemljivi, torej brez aneksij in odškodnin.

Bethmann se je sicer veliko trudil, da bi zvezo demokratiških strank zrahljal, ter je mnogo vplival zlasti na narodne liberalce. Toda brez uspeha. Nemški državni zbor je imel svojo sejo dne 11. julija. Poslanec Spahn iz nemškega centra je predlagal, naj se razprava o notranji in zunanji politiki in predloga o vojnem posojilu in kreditni operaciji odstavi z dnevnega reda. Nova večina je ta predlog sprejela, kar pomenja svečano nezaupnico Bethmann-Hollwegu in njegovi vladi. Tudi narodni liberalci, s katerimi je kancelar prej nekoliko računal, so ostali v novi večini. Po seji državnega zbora so imeli posvetovanje, na katerem so sklenili, da niso za tisti del programa nove demokratične večine, kateri razpravlja o vojnih ciljih, da pa dajo glasovanje o tej točki članom svoje zveze na prosto. Vendar pa ni dvoma, da bo skupna resolucija v vseh točkah, torej tudi v oni, ki zahteva sporazumni mir brez aneksij in odškodnin, sprejeta z veliko večino, ker bodo za njo glasovali centrum, socialni demokrati, naprednjaki, Poljaki, Alzačani, Danci in Welfi (Hanoveranci), kar znaša kakšnih 300 glasov.

Bethmann-Hollweg je že dal svojo ostavko, katere pa cesar Viljem še ni sprejel. K posvetovanjem, ki se te dni vršijo v najvišjih nemških krogih, je cesar Viljem pritegnil tudi prestolonaslednika, katerega je poklical s fronte. To je znamenje za to, da gre za zelo globoke in dalekosežne spremembe, kar mora tudi bodoči nemški vladar povedati svoje mnenje. V Berlinu se tudi mudi bavarski ministrski predsednik grof Hertling, ki je predsednik zveznosvetnega odseka za zunanje zadeve.

Sodi se, da Bethmann-Hollweg ne bo dalje kancelaroval. Imenujejo se tudi njegovi nasledniki, in sicer grof Hertling, grof Bernstorff, bivši nemški poslanik v Zedinjenih državah v Ameriki, in pa pruski minister za prehrano Mihaelis. Katoliški poslanec Spahn, vodja centra, se imenuje kot bodoči pruski justični minister. Poleg osebnih sprememb se že tudi napovedujejo velike stvarne spremembe. Socialnodemokratsko glasilo „Vorwärts“ poroča, da se je pruska vlada odločila za splošno, enako in direktno volilno pravico za pruski državni zbor. Tako se tudi Nemčija — v njenem naročju zlasti Prusija — pripravlja, da stopi med evropske

demokracije, med države narodne in ljudske samoodločbe.

Govor poslanca dr. Benkoviča.

V državni zbornici dne 3. julija.

(Konec.)

Moj predgovornik se je že dotaknil vprašanja o zadoščenju in poravnavi škode. Mi vemo, da v tem oziru nimamo od vlade ničesar pričakovati. In ravno zavoljo tega bi se naj dvignil parlament in bi naj ustvaril zakon, po katerem se naj vsem žrtvam da zadoščenje. Vse te na ustavolomnih naredbah sloneče obsodbe se morajo po zaslišanju strank revidirati po civilnih sodiščih in vsem po nedolžnem obsojenim in zaprtim se mora dati popolno moralično in materielno zadoščenje. Ne smemo reči, da mi nismo opravičeni preklicati danes od takrat teh naredb. V tem oziru hočem navesti naslednje, kar je teoretično mogoče: Danes ali jutri lahko pride vlada, katera bo na primer preklicala kak drug državni temeljni zakon. Mi imamo n. pr. državni temeljni zakon o nedotakljivosti lastnine. Recimo, da pride danes vlada in bi s pomočjo § 14 preklicala ta zakonski član ter bi na podlagi svoje odredbe odpravila zasebno last, oziroma bi jo zaplenila. Mislim, da bi bilo v tej zbornici malo takih, tudi na levici ne, kateri bi v tem slučaju rekli: »Da, to je sicer nepravilno, naredba je protiustavna, a proti temu ne moremo ničesar storiti, mi moremo samo od zdaj preklicati to naredbo.« Upam, da bo zbornica imela pogum in bo popravila to krivico.

Naša opozicija proti vojnim in proti vojaškim sodiščem ni opravičena samo iz narodnih in političnih ozirih, temveč tudi iz stvarnih razlogov, od katerih hočem nekatere kratko navesti. Sestava razsodnih vojnih sodišč — povdarjam razsodnih — nam daje premalo jamstva za razsodbo, proti kateri bi se ne moglo ugovarjati; zakaj prisedniki so častniki in se smatrajo tudi na tem mestu, če ravno nastopajo kot sodniki, v prvi vrsti kot častnike, kot vojake. K temu se še pridružuje neznanje jezikov, kar je zelo važno (Čujte! Čujte!) in neznanje krajevnih razmer (Res je!) in k temu se pride vojna psihoza, katero je navajal tudi prejšnji domobranski minister Georgi v odgovoru na neko interpelacijo kot izgovor na takozvano pravico vojnega silobrana. (Medkllici.)

Uporaba vojnega postopanja v kazenskih slučajih proti civilnim osebam se da zelo dobro izpodbijati z ozirom na temeljitost. Vojno postopanje namreč opušča, kakor znano, gotove formalnosti, ki pa so v interesu obrambe.

Istotako pomisleka vreden je bil razglas o naglem sodu proti jasnim določbam § 435 vojaško-kazenskega reda in zelo težke posledice je imela razlaga, ki se je dala istotako jasnim določbam § 438. Nagli sod bi bil na meslu še le takrat, če se krivca zaloti pri svežem dejanju ali če se lahko brez odloga dožene dokaz resnice. Pri veleizdajstvu ali kakem drugem velepolitičnem pregrešku pa si ne smemo misliti, da se dokaz da doprinese kar brez odloga.

Zakon je določil celo dva roka, namreč enega po dvakrat 24 ur kot pripravo postopanja za pristojnega poveljnika, da more izreči svojo odločitev, ali naj stopi v veljavo nagli sod; tudi še drug rok po trikrat 24 ur za obravnavo pred vojnim sodiščem.

Ta dva roka, katera sta popolnoma jasno izražena v zakonu, sta se dejanski odpravila z odredbo. (Čujte! Čujte!)

Gospoda! Da se povrnem k vojni psihozi, omenim izmed mnogih slučajev samo enega, ki je značilen zlasti za to, kako se je postopalo brez ozira na človeško življenje. Bilo je začetkom vojne ob Donavi, ob srbski meji. Tamkaj se je nahajal oddelek vojne žandarmerije pod poveljstvom nekega nadporočnika, ki je zlasti imel nalogo nadzorovati prebivalstvo, da ne pride do kakih izdajalskih naklepov ali pa do česa podobnega.

Nekega dne se je opazilo, da se iz neke vasi ob Donavi dviga dim v zrak. To je smatral žandarmerijski poveljnik kot znamenje za na drugem bregu Donave se nahajajočega sovražnika in je dal takoj povelje, da se je moralo vse vaško prebivalstvo postaviti v vrsto, da bi se izsledili

krivci. V vrsto se je moralo postaviti vse vaško prebivalstvo, moški in ženske, mlado in staro; nato je bil poklican občinski notar ali tajnik, kateremu je nadporočnik zaukazal, prvič imenovati osebe, ki bi po njegovem mnenju bile nedolžne (veselost), drugič navesti imena tistih, ki bi bili po njegovem mnenju vsled poznanja krajevnih razmer nezanesljivi, in končno imena tistih, ki bi bili po njegovem mnenju naravnost sumljivi. Ko se je to zgodilo, so bile osebe, katere je občinski tajnik označil kot nedolžne, — bili so otroci in starčki — odpuščene, osebe pa, katere je občinski tajnik označil kot nezanesljive, so spravili v taborišča, osebe pa, katere je dotični občinski tajnik označil kot osumljene, so pa bile postavljene pred vojno sodišče. (Čujte! Čujte!) Predno se je pa to zgodilo, je vprašal dotični poveljnik občinskega tajnika, katere od teh oseb se mu zde najbolj sumljive. Občinski tajnik je imenoval tri moške, katere je vojaški poveljnik izročil nekemu stražmojstru, mu dal neko znamenje — in teh mož ni nihče videl nikoli več. (Čujte! Čujte!)

Kakor se je pozneje dognalo in kakor je ugotovljeno, so spravili te tri moške v bližnji gozd in tamkaj so bili od stražmojstra in od vojakov takoj ubiti (Čujte! Čujte!) brez vsake obsodbe in brez vsakega sodnega postopanja. (Medkllici!) V takih slučajih se ne more govoriti o vojni psihozi, marveč tukaj so vplivali najbolj prostaški in nizkotni nagoni. Gospoda, ne mislite, da tukaj razširjam samo kako govorico, marveč povdarjam izrecno, da je ta dogodek potrjen z mnogimi pričami. (Medkllici.)

Proti avditorjem so padle ostre besede. Reklo se bo: avditorji so po § 26 vojaškega kazenskega reda kot sodniki itak neodvisni in so podrejeni samo zakonu in zaradi kršenja uradnih in službenih dolžnosti so pa glasom te določbe podrejeni samo disciplinarnemu postopanju sodnijskih predstojnikov in najvišjega vojaškega sodišča. Tudi justični odsek je leta 1912 povodom obravnave o vojaškem kazenskem redu v odseku izrazil mnenje, da nad justičnim častnikom nima nobeden drug pravice kaznovanja, nego njegov sodnijski predstojnik in najvišje vojaško sodišče. Toda dejstvo je, da je nastalo za časa vojne stanje, ki nasprotuje tem določilom. Leta 1912 se je popolnoma opustilo ustvariti jamstvo za to postavno jamčeno neodvisnost vojaških sodnikov in ravno vsled tega si dovoljujem predložiti zbornici sledeči predlog: Visoka zbornica naj sklene: »C. kr. vlada se pozivlja, da v smislu svoje pri posvetovanju o vojaškem kazenskem redu leta 1912 podane izjave čimprej na novodobnih podlagah sloneče disciplinarne predpise za justične častnike domobranstva in da v svrhu izdaje takih predpisov za justične častnike skupne armade takoj stopi v dogovor s c. in kr. vlado; disciplinarni predpisi, ki bi se naj izdali, naj popolnoma odgovarjajo temeljnemu načelu § 26 voj. kaz. reda, da je namreč vojaški sodnik neodvisen in odgovoren samo zakonu.«

Gospoda! Sedaj smo ravno na delu, da izginijo cesarske naredbe glede vojaškega sodstva nad nevojaškimi osebami. Kakor znano, ni imela Ogrska nikoli takega zakona. Ostane še pa Bosna. V Bosni je še vedno veljavna naredba deželnega poglavarja Bosne in Hercegovine in armadnega nadzornika v Sarajevu z 26. julija 1914. Bosanski sabor je sedaj zaključen, bosanski sabor kot pristojni deželni zbor ne more govoriti. Smatramo torej za našo dolžnost, za dolžnost jugoslovanskega kluba, da predložim visoki zbornici sledeči predlog: »Visoka zbornica naj sklene: Vlada se poziva, da stopi v dogovor s skupno vlado, da se čimprej razveljavi naredba deželnega poglavarja za Bosno in Hercegovino in armadnega nadzornika v Sarajevu dne 26. julija 1914 glede začasnega podrejenja nevojaških oseb pod vojaška sodišča.«

Hitim k sklepu. Poprej še pa moram, in sicer z vso odločnostjo zavriniti trditev, ki je bila od leveice te zbornice že opetovano izražena, kakor da bi bil med načeli, ki jih mi tukaj zastopamo, in prepričenjem naših vojakov na fronti velik razloček. Nek govornik nas je nedavno v tem oziru naravnost apostrofiral, in sicer z ozirom na našo ob začetku zasedanja podano državnopravno izjavo. Popolnoma vseeno je, odkod zajemajo ti gospodje to svoje naziranje, ali kakor nekateri fevdalni gospodje pri višjih poveljstvih ali pa na fronti sami.

Toda ta informacija, kakor da bi naši vojaki, naši junaki ne odobraval našega postopanja, je

popolnoma kriva. (Pritrjevanje.) Mi ne potrebujemo nobenega izvedenca, ki bi naj dognal mišljenje naših ljudi na fronti. Vprašam, odkod poznajo ti gospodje našo ljudsko dušo, naše duševno razpoloženje. Pred vojsko se gospodje niso popolnoma nič potrudili, da bi spoznali naše ljudstvo, k večjemu so čitali Bartschovo knjigo »Das deutsche Leid« ali pa so črpali podatke iz kakšnega nizkotenega renegatskega lističa. Sedaj, ko so uvideli, kako so naši junaki zvesti državi in kako se bojujejo vdani dinastiji, sedaj seveda ne morejo več tajiti zvestobe našega naroda do države, sedaj bi pa radi eskamotirali naše vojake. Značilno je: Pred vojsko se je neprestano trdilo, da je ubogo jugoslovansko ljudstvo, Slovenci in Hrvati, popolnoma zapeljano od svoje inteligence, od svojih poslancev! Vprašam Vas: Kdo jih je zapeljal k njih junaskemu zadržanju na fronti? (Živahno pritrdjevanje in ploskanje.) O besedi »zapeljavanje« se je sedaj vendar nehalo govoriti. Sicer pa vse besede, ki so bile izgovorjene na levici, niso nič drugega nego navadna sleparija.

Gospoda! Poklicani smo presoditi in izreči, kaj naše ljudstvo, bodisi v zaledju ali na fronti, misli in zahteva. Bojim se samo, da bodo naši junaki, ko bodo stopili zopet na domača tla, rekli, da naša politika ni bila dovolj močna, ne dovolj radikalna, da bodo gospodom na levici, kateri nam sedaj obljubujejo preustroj Avstrije, zaklicali: Prepozno je! (Pritrjevanje in ploskanje. Govorniku čestitajo.)

Avstrijski državni zbor.

Seja, dne 10. julija.

V torkovi seji dne 10. julija se je zbornica bavila s pooblastilnim zakonom za vojnogospodarske ukrepe. Dosedaj je vlada izdajala vse vojnogospodarske naredbe s pomočjo § 14. Parlament tega stanja seveda ni sprejel. Pooblastilna naredba po § 14 z dne 10. oktobra 1914 je padla in vojnogospodarski odsek je izdelal posebni zakon, ki pooblašča vlado, da izdaje naredbe »za pospeševanje in obnovljenje gospodarstva, za obrambo gospodarskih škod in za preskrbo prebivalstva z živili in drugimi potrebščinami«. Govoril je med drugimi tudi vodja poljedelskega ministrstva vitez Ertl. Redkokedaj se iz ministrskega mesta slišijo tako lepe, pohvalne in priznalne besede za naše kmetstvo prebivalstvo, kakor so bile besede vodje poljedelskega ministrstva, ki je hvalil in blagoval zlasti delo naših žen, ki se že tretje leto trudijo, da nam s svojim delom omogočijo vstrajanje v vojski.

Kot govornik Jugoslovanskega kluba je nastopil poslanec J a r c, ki je razpravljal o uspehu posameznih vojnogospodarskih naredb na produkciji (pridelovanje) in konsumu (vživanje). Vojno gospodarstvo nas je privedlo tako daleč, da je postal konsument nekako poskusno sredstvo za razne nadomestke in producent predmet kazenske zakonodaje. Javno mnenje cel časa vojne je bilo vklenjeno v verige. Zahtevali so od nas tudi patrijične eksercicije, toda razpravljati o korakih, kako bi prišlo ljudstvo do večjega koščka kruha, je bilo prepovedano. V teku zadnjih treh let se je razvilo vojno gospodarstvo kot država v državi. Posebno poglavje v vojnem gospodarstvu je naše razmerje do Ogrske. Tukaj smo prišli tako daleč, da je n. pr. prebivalstvo Dalmacije v času, ko je agrarno zaledje Dalmacije — Hrvaška tisoč metrskih stotov izvažala, trpelo Tantalove muke, ker se ni moglo nasititi. Minister za prehrano je pozabil razpravljati o važnih vprašanjih pomnožitve proizvodnje.

Glede predloženega zakonskega načrta predlaga v imenu Jugoslovanskega kluba k § 1 dodatni predlog, naj se omeji pooblastilo vlade na 4 mesece. Dalje naj se premeni § 3, na ta način, da bo dolžna vlada poročati najpozneje konec vsakega meseca zbornici o odredbah na podlagi pooblastvenega zakona.

Zaključuje: Jugoslovansko, državi zvesto in delavno ljudstvo goji trdno zaupanje, da bo moglo sodelovati pri obnovitvi države kot svoboden narod med svobodnimi narodi.

Zbornica je sprejela pooblastilni zakon z veliko večino. Pri glasovanju je bil Jarčev predlog, naj se veljavnost pooblastilnega zakona omeji na 4 mesece, odklonjen s 175 proti 147 glasovi. Pač pa je bil sprejet dodatni predlog poljskega poslan-

ca Moraczewskega, ki nalaga vladi dolžnost, da predloži bodoče nameravane vojnogospodarske naredbe pred razglasenjem posebnemu parlamentarnemu odseku 27 članov v preizkušnjo.

Med resolucijami je bila sprejeta tudi sledeča J a r č e v a: »Vlada se pozivlja, da z vso odločnostjo pazi na to, da bodo vojaške oblasti pri gospodarskih ukrepih v vojnem ozemlju respektirale kompetenco političnih oblasti.«

Med podanimi predlogi se nahajajo danes tudi sledeči: dra. B e n k o v i č a predlog o odškodnini vsled potresa v brežiškem okraju povzročene poškodbe, dr. B u l i b i č e v glede postopanja vojaških oblasti z anonimnimi ovadbami, P r o d a n o v za priklopitev Zadra k avstro-ogrskemu žel. omrežju.

V tej seji so tudi vložili poslanci dr. K o r o š e c, dr. B e n k o v i č in tovariši interpelacijo na celokupno ministrstvo za odpravo izjemnega stanja na Štajerskem. Južni del Štajerske do Maribora, tako izvajajo interpelanti, je sicer še širše vojno ozemlje, toda tako daleč od vojnih dogodkov, da je izjemno stanje v celi deželi tako malo potrebno, kakor n. pr. na Nižjem Avstrijskem.

Poslanec dr. R y b a ř s tovariši pa je vložil interpelacijo na voditelja železniškega ministrstva in na ministra za ljudsko prehrano v korist uradništva in služabništva pri železnicah v ozemlju soške vojske.

Seja dne 12. julija.

Na dnevnem redu četrtkove seje je bila razprava v učiteljski službeni pragmatiki in o begunskem vprašanju. Zbornica je sprejela zakonsko predlogo o spremembi učiteljske službene pragmatike v drugem in tretjem branju. Učiteljstvu se med drugim zvišajo kvinkvenalne doklade. Kot druga točka dnevnega reda je bila razprava o zakoniti uravnavi skrbstva. Poročevalec poslanec dr. K r e k je povdarjal, da je poglavje o beguncih eno najbolj žalostnih v tej svetovni vojski. Naša dolžnost je, da storimo vse, kar je mogoče. Dati moramo beguncem popolno odškodnino za vse to, kar so morali prestat. Kot dokaz, da ima zbornica srce za te uboge žrtve vojske, se prosi, da sprejme to zakonsko predlogo. O predmetu je govoril tudi notranji minister grof Toggenburg in še več drugih govornikov, med drugimi tudi poslanec Poljak grof Lazocki, ki je ostro bičal razmere v begunskih taboriščih v Thalerhofu in v Vagni pri Lipnici. Sklepčno je še izpregovoril poročevalec dr. K r e k, naglašajoč, da ni mogoče z zakonom odpraviti žalostnega položaja beguncev, to se more storiti le tedaj, če vsi, od cesarja do zadnjega delavca, pomagajo beguncem. Naše geslo mora biti: Boj vojski, živel mir! Zakon o begunskem vprašanju je zbornica skoraj enoglasne sprejela. Prihodnja seja v petek dne 13. julija.

Srednje šole.

Bridko se stori človeku, če pomisli, koliko naših dijakov je moralo zapustiti študiranje in zamenjati knjige s puško. Večina tistih, ki so prekinili v nižjih ali srednjih razredih učenje, ga pač ne bo mogla nadaljevati po vojni.

Na drugi strani pa kmetje ne pošiljajo otrok v srednjo šolo, ker jih potrebujejo doma ali pa nimajo sredstev. Mnogokrat dečki tudi niso pripravljeni dovolj, ker je vsled sedanjih razmer pouk v ljudski šoli pomanjkljiv. Posledica tega pa je, da bomo sčasoma bridko občutili pomanjkanje inteligence na vseh poljih. Novi čas in nove razmere pa bodo zahtevale mnogo bistrih glav.

Zato bi storili učitelji, učiteljice in duhovniki izvanredno zaslužno narodno delo, če bi vzlic preobremenitvi z drugimi posli skušali pripravljati nadarjene dečke za izpit v srednje šole. Če pa ponekod učiteljstvo nima časa, naj pritegne za ta hvaležni posel boljše dijake in jim zaznamuje nadarjene fante, ki jih bodo mladi učenjaki gotovo z veliko vnemo in z dobrim uspehom pripravili za izpit.

Zahteve itak niso pretirane in v sedanjih razmerah se gotovo še bolj znižajo. Pameten srednješolski učitelj se bo gotovo celo prvo leto

oziral na dejstvo, da so učenci brez lastne krivde slabo pripravljeni in da mora on to izpolniti, česar se v ljudski šoli vsled danih razmer niso mogli učiti. Ozirati se bo moral pač tudi na razmere, v katerih bodo dečki v mestu živeli. Brez velikega truda in veselja do dela se seveda to ne bo moglo izvršiti, in blagor narodu in mladini, če ima srednja šola precej takih učiteljev.

Rusko bojišče.

Glavno pozorišče bojov tega tedna je ozemlje južno od Dnjestra proti Karpatom. V prostoru pri Stanislavu so Rusi prodrli že do naših postojank ob reki Lomnica. Zasedli so tudi veliki trg Halič ob Dnjestru. Naše čete, kakor je razvidno iz uradnega poročila dne 11. julija, se na novo razvrščajo, to se pravi, so si poiskale v ugodnem ozadju boljše postojanke. Rusi silijo proti Stryju. Sovražne izgube so zelo velike. Na ostali ruski fronti nič sprememb.

Rusko uradno poročilo.

Rusko uradno poročilo z dne 9. julija pravi, da so Rusi dne 8. julija zasedli gališka mesta Jezupol, Ciesow, Pavelcze, Rybno in postajo Lusec. Vjeli so ta dan 131 častnikov in 7000 mož, vplenili pa 48 topov, med njimi 12 težkih in mnogo strojnih pušk. Drugi dan so vjeli zopet nad 1000 vojakov in uplenili 3 topove.

Na drugih bojiščih.

Na italijanski fronti se je dne 10. julija pričelo večje artilerijsko delovanje. Na gori Colbricon o južnih Tirolah so naši dosegli lep uspeh. Laški letalci so dne 10. t. m. metali bombe na Idrijo. Naši so jim obisk vrnili in so z uspehom metali bombe na kolodvor in na vojaške barake pri Čedadu.

Na rumunskem bojišču mestoma artilerijski boji in infanterijski spopadi. Položaj nespremenjen.

V Macedoniji običajni manjši spopadi ob Strumi in Vardarju. Angleška artilerija meče vžigalne bombe na macedonske vasi.

Na francoskem bojišču so dosegli Nemci dne 10. julija na angleškem delu bojišča uspeh. Vrgli so Angleže nazaj čez reko Iser. Vjeli so nad 1250 mož. V Champagni povečan artilerijski ogenj.

Politične vesti.

„Hrvatska Država“. Pod tem naslovom prične izhajati prihodnje dni v Zagrebu nov dnevnik kot glasilo Starčevićeve stranke prava.

Češki poslanci izpuščeni. V soboto, dne 7. julija so bili izpuščeni iz ječe češki poslanci dr. Kramar, dr. Rašin in Klofač. Odpotovali so na Češko.

Grof Clam-Martinic — generalni guverner Črnogore. Cesar je vojaškega generalnega guvernerja v Črnigori podmaršala Viktorja Weber pl. Webenau imenoval za poveljnika nekega armadnega zbora in prejšnjega ministrskega predsednika polkovnika Henrika grofa Clam-Martinica za vojaškega generalnega guvernerja v Črnigori.

Preureditev avstrijske ustave. To je zadeva, ki stoji v ospredju ne samo avstrijskega parlamenta, marveč tudi vsega našega javnega zanimanja. V parlamentu je prišlo v tej zadevi do ustanovitve pododseka v ustavnem odseku. Ustavni odsek je namreč dne 11. julija sklenil, izvoliti pododsek 15 članov za preureditev ustave. V tem so poleg sedanjega načelnika in zapisnikarja še 4 Nemci, 2 Čehi, 2 Poljaki in po 1 Slovenec, Hrvat, Rusin, Rumun in Italijan. Nemške stranke se s tem odsekom ne morejo prav sprijateljiti, ker imajo v njem samo 4 zastopnike; zato skušajo razpravo o tem vprašanju v odseku zavleči. Čehi so glede na nameravno preureditev ustave sklenili, da morajo, predno zavzamejo stališče, prej se posvetovati z merodajnimi činitelji v Pragi, zlasti s češkim narodnim svetom. Jugoslovani postopajo sporazumno s Čehi in Rusini. V sredo, 11. julija, se je

vršilo posvetovanje zastopnikov Čehov, Jugoslovancev, Rusinov in tirolskih Italijanov, na katerem se je doseglo soglasje nazorov v vseh aktualnih vprašanjih. Cesar Karel je vedno v stiku z vodilnimi poslanci v vprašanju notranjepolitične preureditve v Avstriji. V sredo je sprejel voditelja poljskega kluba in nemško-radikalne zveze. Tudi ministrski predsednik Seidler nadaljuje svoja posvetovanja. V četrtek je imel daljši razgovor z načelnikom Jugoslovanskega kluba dr. Korošcem, s katerim je, podrobno razpravljal o tem vprašanju. Dr. Korošec je razložil zahteve našega kluba ter je izjavil, da bodo Jugoslovani sodelovali v pododseku ustavnega odseka.

Ogrski ministrski predsednik grof Eszterhazy je v seji ogrske poslanske zbornice dne 11. julija izjavil, da naša država ne zasleduje v sedanji vojski nobenih osvajalnih namenov, marveč smo pripravljeni, skleniti časten mir.

Tedenske novice.

Cesarjev rojstni dan. Rojstni dan cesarja Karla I., dne 17. avgusta se bo letos obhajal po vsi Avstriji zelo slovesno. Na Štajerskem se bodo ta dan v cerkvah opravljale slovesne službe božje, prirejale se bodo zbirke v domoljubne namene, razna društva se pozivajo, da uprizorijo v ta namen domoljubne slavnosti. Slovenci bomo ta dan v prisrčnih molitvah prosili Boga, da nam milostno ohrani blagega mirovnega, vsem narodom naklonjenega cesarja Karla in da blagoslovi njegovo neumorno, plemenito delo.

Duhovniška vest. Župnijo Sv. Urban pri Ptuju dobi č. g. Jožef Panič, župnik pri Sv. Antonu na Pohorju.

Duhovniški zaslužni križec II. razreda na belordečem traku je dobil vlč. g. Peter Štefan, profesor I. razreda na vojaški višji realki v Mariboru. Čestitamo!

Odlikovanje zaslužnega moža. Od Velike Nedelje se nam piše: Prvi dan julija je bil časten dan za našo župnijo. Okrajni glavar je namreč po pozni sv. maši pripel našemu splošno priljubljenemu g. župniku Jakobu Menhart zaslužni križec III. razreda za civilne zasluge v času vojske. V navdušenih besedah je opisal delovanje odlikovanega v korist domovini, kar se pripoznava tudi na najvišjem mestu; obenem je izrazil tudi veselje, da mu je dobrotljivi Bog po 4mesečnem zdravljenju v Hörgasu zopet podelil ljubo zdravje za njegovo prihodnje plodonosno delovanje. Odlikovanec se je ginjeno zahvalil za izkazano mu čast ter povdarjal: Njegovo odlikovanje je odlikovanje župljanov velikonedeljskih, ker le-ti so povzročili s svojim ravnanjem, da so se mogli vsikdar doseči tako lepi uspehi, naj se je šlo že za podpisovanja vojnih posojil, za razne dobrodelne zbirke itd. K sklepu lepe slovesnosti je izrazil v svojem in imenu svojih faranov hvaležnost in vedno zvestobo previsoki dvojici na cesarskem prestolu, na kar so se vsi navzoči zedinili v 3kratni krepki: Živijo! — Daj Bog č. g. župniku nositi visoko odlikovanje v krepkem zdravju mnoga, mnoga leta!

Odlikovana katoliška časnikarja. Cesar je glavnemu uredniku sarajevskega lista »Hrvatski Dnevnik« svetnemu duhovniku Ambroziju Benkoviču ter bogoslovskemu profesorju o. Antonu Puntigamu podelil vojni križ 2. razreda za civilne zasluge.

Visoko odlikovanje. Cesar je podelil glavnemu majorju Gustavu Globočnik, poveljniku neke infanterijske brigade, plemstvo z naslovom plemeni Vojko. Generalni major pl. Globočnik je rodom štajerski Slovenec, doma v Rajhenburgu.

Iz politične službe. S častnim znakom 2. razreda Rdečega križa so bili odlikovani sledeči politični uradniki: Namestniški tajnik in vodja konjiškega okrajnega glavarstva dr. Pavel Hohl, višji okrajni zdravnik v Mariboru dr. Mauczka, okrajni glavar v Ptujju dr. Evgen pl. Netoliczka, okrajni komisar dr. Marko Michl v Mozirju in vodja brežiškega glavarstva dr. Viktor Neuwirth.

Izvanredno ljudsko štetje. Statični urad naše ga notranjega ministrstva pripravlja načrt ljudskega štetja po končani vojski. Poleg ljudi se bo štela tudi živina.

Za provinciala avstrijsko-štajerske province minoritskega reda je bil izvoljen dosedanji provincial

dr. o. Ivan Nep. Pix, župni upravitelj pri Sv. Trojici na Dunaju.

Odlikovani. Predmojstra Vali Baumgartner od Št. Jurija ob juž. žel. in Jožef Borlak iz Celja ter topničar Franc Jerneje iz Št. Petra v Sav. dolini so odlikovani z bronasto hrabrostno svetinjo.

Kdo kaj ve? Pogreša se Janez Leber, doma od Sv. Urbana pri Ptuj. Služil je pri pešpolku št. 87, 2. stotnija, 10. maršbataljon, vojna pošta št. 322. Bojeval se je na italijanskem bojišču. Zadnjikrat je pisal dne 20. julija 1915. Njegove tovariše se prosi, da sporočijo kaj natančnega njegovemu očetu Francu Leber v Desterniku, hiš. št. 42, pošta Sv. Urban pri Ptuj.

Iz deželne službe. Deželni odbor je imenoval oskrbnika splošne bolnišnice v Brežicah Jožefa Schaffenrath za oskrbnika deželne bolnišnice v Fürstfeldu.

Važno za srednješolce, ki so padli. Kakor lani in predlanskim, je dovolilo naučno ministrstvo tudi letos, da smejo delati ponavljalne izpite tudi oni dijaki, ki so padli v več predmetih.

Begunci se vračajo na svoje domove. Po poročilu dunajskih listov je vlada dovolila, da se sme 2500 galiških beguncev, ki so nastanjeni v brežiškem, slovenjegraškem in celjskem okraju, zopet vrniti na svoje domove v Galiciji.

Ženskih porotnikov ne bo. Justični odsek je dne 10. julija na predlog poslanca Mühlwertha preklical svoj prejšnji sklep glede dopustitve žen k službi porotnikov, in sicer z 11 proti 8 glasovi. Nato je poročevalec dr. Ofner razžaljen odložil svojo službo.

Pomiloščenje v Karlavi. V kaznilnici Karlava pri Gradcu so izpustili 93 političnih obsojencev na svobodo. Listi pišejo, da je med njimi nad polovico Nemcev. Čemu torej med Nemci tolikega razburjenja radi izpuščenih Slovanov?

Vsi črnovojniki podvrženi službi na fronti. Z Dunaja se poroča dne 9. t. m.: Nedavno so razni dnevniki priobčili vest, da je bivši domobranski minister baron pl. Georgi nasproti več državnim poslancem izjavil, da se črnovojniki, ki so nad 45 let stari, ne smejo uporabljati na bojišču ali v etapnem prostoru in da naj se slučaj, ko se vendar kaj takega zgodi, naznanijo domobranskemu ministrstvu. Kakor smo izvedeli od pristojne strani, temelje te časniške vesti na pomoti. Vojna uprava črnovojnikov letnika 1871 in starejših rojstnih letnih doslej na splošno ni pritežala v službo na fronti, vendar pa pritegnitev takih črnovojnikov v službo pri bojnih čedah ali pri delavskih oddelkih, gradbenih stotnijah in podobnem v operacijskem območju nikakor ni nedopustna, ker se sme po določbah črnovojne novele (ces. naredba z dne 1. maja 1915. drž. zak. št. 108) celokupna črna vojska pritegniti za dopolnitev skupne vojne moči oziroma domobranstva za čas neobhodne izredne potrebe. Zaradi tega tudi ni mogoče upoštevati domobranskemu ministrstvu došlih prošenj za umaknitev črnovojnikov omenjenih letnikov iz operacijskega prostora oziroma etapnega območja.

„Novine“. Mnogi nas vprašujejo, kateri hrvaški dnevnik bi mi priporočali Slovencem. Po našem mnenju je zelo priporočati prav dobro urejani dnevnik »Novine«, ki je sicer nekako izven strank, pa vendar stoji odločno na stališču hrvaškega državnega prava ter je tudi pisan v odločno katoliškem smislu. List se vroče zavzema za vzajemnost med Hrvati in Slovenci in prinaša tudi stalno novice iz slovenskih pokrajin. »Novine« stanejo za četrto leta 15 K in se naročajo v Zagrebu, Kaptol broj 27.

Gospodarske novice.

Najvišje cene za hruške. Vlada je določila sledeče najvišje cene za hruške: za 100 kg pri hiši pridelovalca 40 K, spravljene v skladišče veletržca 48 K, sortirano lepo blago v jerbasih 70 K; lepe drobnejše hruške v jerbasih, sodih ali same za se 50 K; muškatne in druge fine hruške 65 K; zgodnje do 5. avgusta 50 K; hruške za gospodarstvo, trgane in sortirane 34 K; hruške za mošt in vkuhanje 20 K. Trgovci smejo imenovane vrste prodajati po 105, 98, 95, 81, 69 in 35 K. Cene za podrobno trgovino mora določiti deželna vlada do 21. julija.

Najvišje cene za marelice in kumare. Urad za ljudsko prehrano je določil za marelice, ki se prodajajo na trgu, podelovalcu ali branjevcu sledeče najvišje cene: Marelice prve vrste za 100 kg

280 K, druge vrste 224 K, marelice za »knedelice« 154 K. Cene za podrobno trgovino morajo določiti deželne politične oblasti do 20. julija. — Za kumare veljajo pri prodajalcu sledeče cene: Velike kumare, od katerih 60 komadov tehta 12 kg 20 K, srednje velike kumare, (5 in 6 večjemu 12 kg) 30 K, male kumare (2—5 kg) 40 K, celo male kumare (1—2 kg) 55 K za 100 kg.

Najvišje cene za suhe slive. Štajerska cesarska namestnija je določila za suhe slive v nadrobni prodaji sledeče cene: za izvenavstrijske slive 1 kg 1 K 20 v do 1 K 60 v, za srbske in bosanske slive 2 K 66 v do 2 K 92 v. Za domače (avstrijske) suhe slive pa je cena 1 K 20 v do 1 K 60 v za 1 kg.

Cene za fino, ali takozvano toaletno milo. Za fino, ali takozvano toaletno milo so določene sledeče: Za kilogram toaletnega mila v tovarni 31 K, pri prodaji na debelo 33 K 50 v in pri prodaji na drobno 40 K.

Kako sestavlja mariborsko okrajno glavarstvo krajevne gospodarske odbore? Na našo notico v petkovi »Straži«, smo dobili iz Št. Ilje v Slov. goricah sledeče poročilo: Mariborsko okrajno glavarstvo je imenovalo za načelnika gospodarskega odbora v Št. Ilju v Slov. goricah nadučitelja sulferrajnske šole Gordona, za prisednike nadučitelja Saduja, zdravnika dr. Venigerholza, vodjo sulferrajnske šole v Ceršaku Okorna, nemške penzioniste Omerzu, Novozad in Franc ter samo kot privesek slovenska posestnika Freihama in Flucherja. Ta odbor pod komando nadučitelja sulferrajnske šole deli moko in kruh za vseh pet občin naše velike župnije. Dosedaj je bila razdelitev moke organizirana po posameznih občinah. Ljudje so šli k svojemu trgovcu in so v kratkem času dobili svoj delež. Sedaj pa morajo iti več kot u o daleč in morajo čakati in čakati na betvico moke. Tudi karte se delijo med tednom, da ljudje zapravijo več dragega časa. Proti tej uredbi odločno protestiramo, in sicer proti nepotrebnemu zamudi časa in proti skrajno pristranski sestavi gospodarskega odbora. Med 3000 prebivalci naše župnije je najmanj 2000 Slovencev, katere pa gospodje na glavarstvu, ki so sestavljali po nasvetu nadučitelja sulferrajnske šole omenjeni odbor, smatrajo le za nekak privesek slavni šudmarkovski in lutroviški gospodi, ki je privandrala od severa v Št. Iljo. Domačin, ti pa bodi le tiho! Tako se postopa!

Davčni vijak. Mariborska davčna oblast pošilja letos tudi malim posestnikom, ki komaj shajajo na svojih posestvih, nadalje ženam malih, zadolženih posestnikov in celo takim, ki so že po dve leti v vjetništvu, tiskovine za osebno dohodnino. To se po naše pravi, davčna oblast pod vodstvom dr. Oplustila bi te male ljudi rada pritegnila k plačevanju osebnega davka. Ljudje ne vedo izpolniti tiskovin in če jih ne izpolnijo, se jim grozi z globo 10 K.

Dopisi.

Maribor. Tukajšnje društvo za olepšavo mesta je sklenilo, da podere nekaj dreves v mestnem parku in da se bodo drva posekanega drevja razdeljevala med revnejše sloje mestnega prebivalstva.

Št. Ilj v Slov. gor. Naše Bralno društvo priredi v nedeljo, dne 15. julija po večernicah v Slov. Domu Ciril-Methodovo slavnost. Na vsoporedu dve igri, petje in deklamacije. Čisti dobiček je namenjen za vojaško dobrodelne namene. Domačini in sosledje, pridite!

Ljutomer. Posestvo in hišo pok. g. dr. Feuša je kupil g. dr. Varda.

Ljutomer. V radgonski bolnišnici je umrl tukajšnji davkarski sluga g. Arih.

Celje. Dne 8. julija je imela tukajšnja okrajna bolniška blagajna svoj letošnji občni zbor, iz katerega posnamemo, da je znašal rezervni sklad bolniške blagajne koncem leta 1916 111.142 K 91 v. Na občnem zboru je bilo sklenjeno, da se zvišajo prispevki za $\frac{9}{10}\%$. V bodoče bo torej moral delodajalec plačevati 1 $\frac{3}{10}\%$, delojemalec pa 2 $\frac{6}{10}\%$. — Vodja mestnega urada dr. Ambroschitz (Ambrožič rod. iz Kranjskega) je odložil mesto kot načelnik štajerske nemško-radikalne stranke, ker se krha nekaj v tej stranki.

Celje. Zrelostni izpit se vrši na tukajšnji orglavski šoli v torek dne 17. t. m. pod nadzorstvom mil. g. opata Franc Ogradi. K skušnji so oglašeni: g. Ferd. Blagotinšek, Josip Mratek ter Anton Rak. Novi učenci se sprejemajo do 15. sept. t. l. Gospodičnam, katere so se na zavod oglašile, se bo pravočasno naznanilo, ali bodo sprejete ali ne.

Petrovče. V tukajšnji romarski cerkvi se je dne 18. junija vršila poroka Hilde Fodermajer iz Zalca s poročnikom Petrom Hasler. — Dolgotrajno pomanjkanje deževja je povzročilo v Savinjski dolini ogromno škode. — Hmeljski nasadi se pa lepo razvijajo. — Vprežne živine imamo zelo malo, ker se nam jo je preveč odvzelo. Kaj bomo začeli v jeseni in spomladi, ko ne bo ne gnoja in ne vprežne živine?

Trbovlje. Preteklo nedeljo, dne 8. julija je imel naš »Orel« občni zbor. Mladina se je zbrala prav mnogošte ilno, kar je znamenje, da naše društveno in mladinsko gibanje tudi v vojnem času ni zamrlo. Kot slavnostnega govornika smo pozdravili v svoji sredi voditelja slovenskoštajerske društvene in mladinske organizacije vlč. g. profesorja Jos. H o h n j e c a iz Maribora. Govornik je z znano govorniško spretnostjo očrtal cilje naših organizacij in je žel za svoja izvajanja vseobčo zahvalo. Za predsednika »Orlu« je bil zopet izvoljen duh. svetnik župnik Fr. Časl; izbran je bil zopet star odbor. Meseca avgusta bo naš »Orel«, ki je za tukajšnji kraj velike važnosti, obhajal svojo desetletnico.

Na Najvišje dovolilo Njegovega ces. in kralj. apostolskega Veličanstva

32. c. kr. državna loterija
za vojaške dobrodelne namene.

Ta loterija v denarju vsebuje 21.146 dobitkov
v gotovini v skupnem znesku 625.000 kron.

Glavni dobitek znaša:

200.000 kron.

Žrebanje je javno in se vrši na Dunaju dne

26. julija 1917.

Cena srečke 4 krone.

Dobe se srečke v oddelku za dobrodelne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtsstrasse 5, v loterijskih kolekturah, v tobačnih trafikah, v davčnih, pošto-brzojavnih in železniških uradih, menjalnicah itd. Načrti za kupce srečk brezplačno. — Srečke se dpošiljajo poštnine prosto.

C. kr. generalno ravnateljstvo za državno loterije
(oddelek za dobrodelne loterije).

Gospodična

išče sebo in kuhinjo meblirano, eventuelno celo oskrbo in sicer v okolici Maribora, Celja ali Zidanega mosta. Ponudbe pod »Ne predrago« na upravnistvo lista,

Pašena kuharica

se sprejme kot samostojna gospodinja h rodbini brez otrok. Zeli se starejše med 30—40 leti. Ponudbe na upravnistvo lista.

En par konj

za težko vprego kupi, Matija Obrat, Maribor, Fischergasse št. 9.

Slovenci,
Naročajte
in razširjajte
Stražo!